

Lappa

folium

Gavrilova Ģ., 1988.

Lapa:

Morfoloģija

un terminoloģija.

Rīga, Zinātne, 168 lpp.

dāvana

Konspekts_lapa.pdf

sastāvdaļas

Salix cinerea

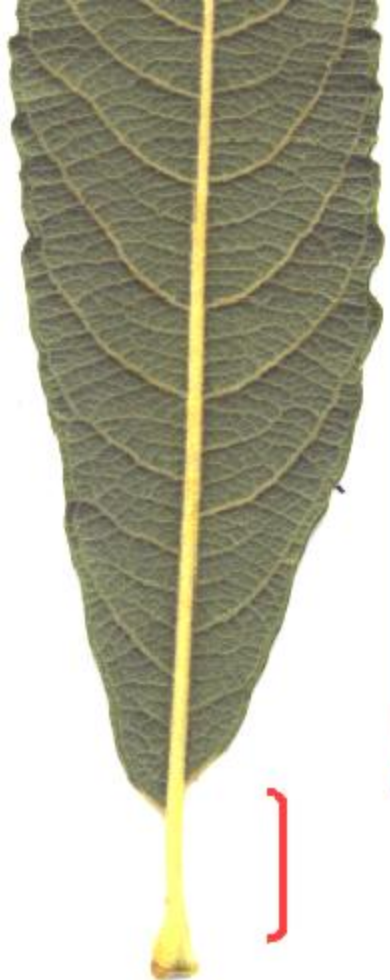

lapas plātne

lamina folii

lapas kāts

petiolus folii

lamina folii

petiolus folii

basis folii

lapas pamatne

basis folii

stipula
pielape

Salix triandra

piestiprinājuma
veidi

folium petiolatum

kātaina lapa

Stellaria media

folium sessile

sēdoša lapa

Herniaria glabra

Sonchus oleraceus
dārza mīkstpiene

folium amplexicaule
skaujoša lapa

folium decurrens

nolaidena lapa

Verbascum thapsus

parastais deviņvīruspēks

folium perfoliatum
cauraugusi lapa

Lepidium perfoliatum
skaujlapainā cietķērsa

folium vaginatum
makstaina lapa

Elytrigia junceiformis

doņu vārpata

folium peltatum
vairogveida lapa

Tropaeolum majus

folia connata
saaugušas lapas

Lonicera caprifolium

parastais vītensausserdis

4.uzdevums. LAPU PIESTIPRINĀJUMA VEIDI.

Izvietojiet terminus pie attiecīgiem attēliem.

Pievienojiet latviešu terminus.

folium petiolatum

folium sessile

folium perfoliatum

folium peltatum

folium vaginatum

folia connata

vienkāršas
lapas

folium simplex
vienkārša lapa

Alnus glutinosa

folium integrum
vesela lapa

Salix caprea

folium sinuatum

jomaina lapa

$>0..1/4$

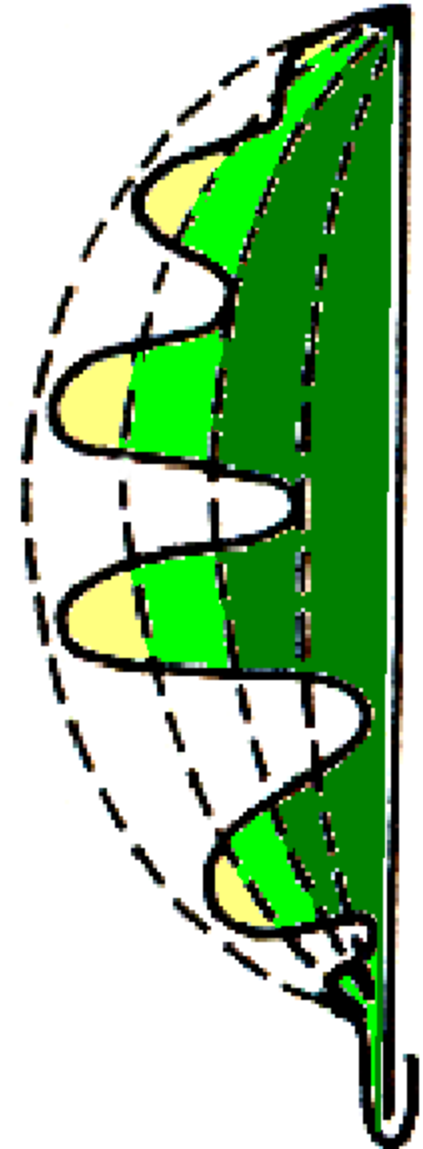

Veronica agrestis – lauku veronika

1/4..1

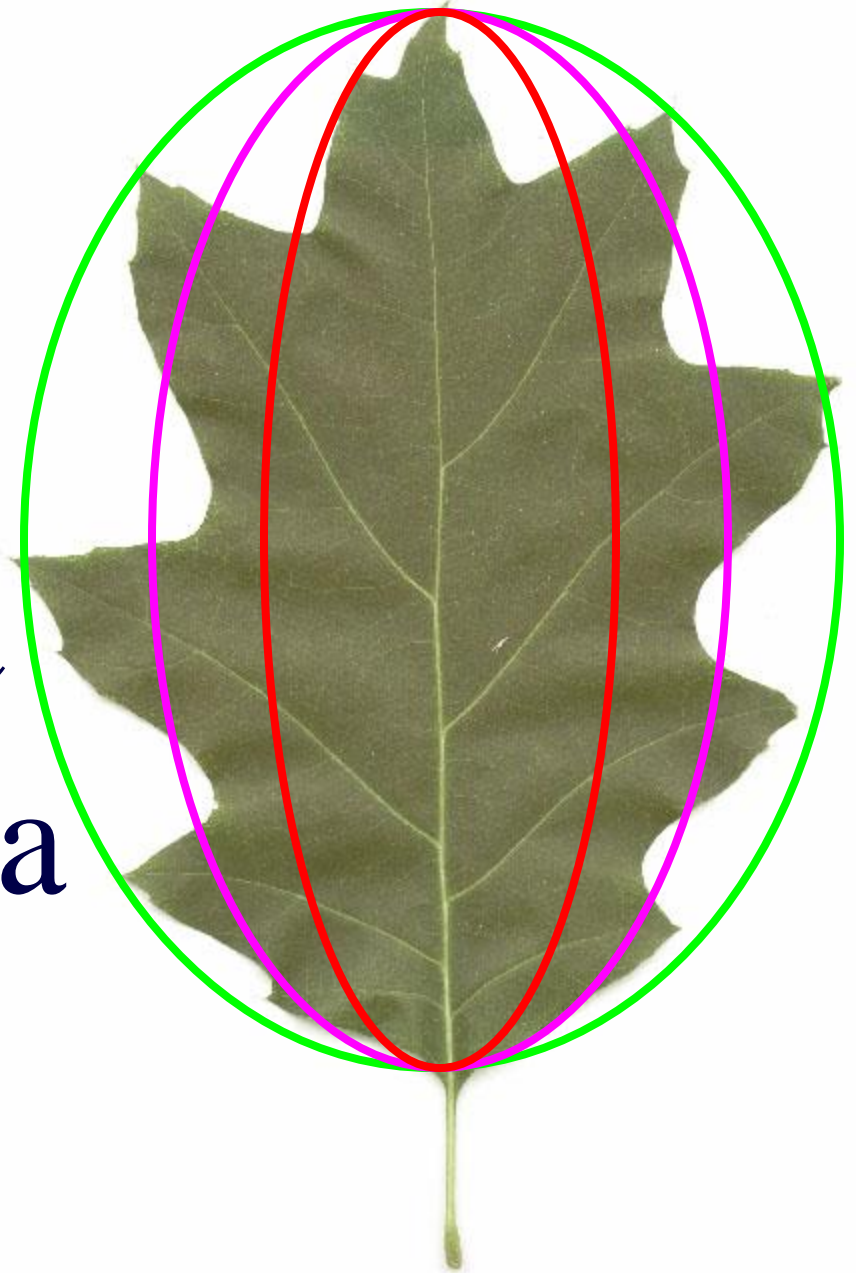
folium incisum

izgriezta lapa

1/4..1/2

folium lobatum
daiivainā lapa

Quercus rubra

sarkanais ozols

lobus →
daiva

folium lobatum

daivaina lapa

Quercus rubra

sarkanais ozols

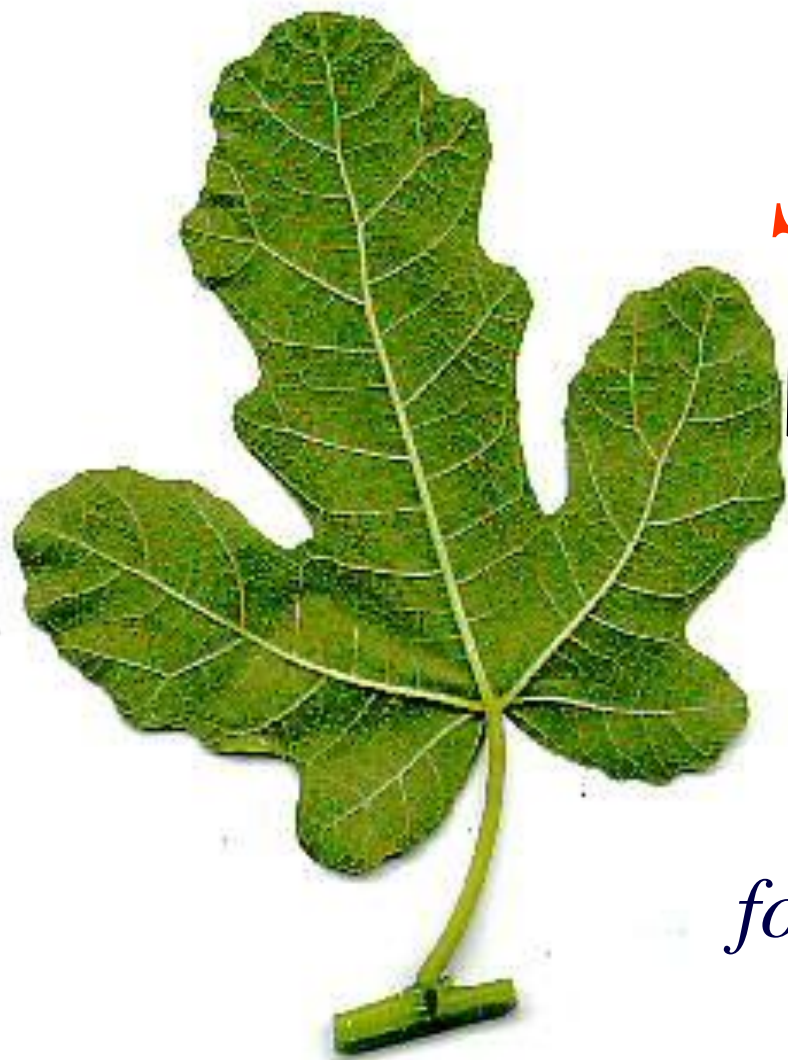
$1/2 \dots < 1$

Ficus carica
vīge

folium fissum

šķelta lapa

segmentum
segments

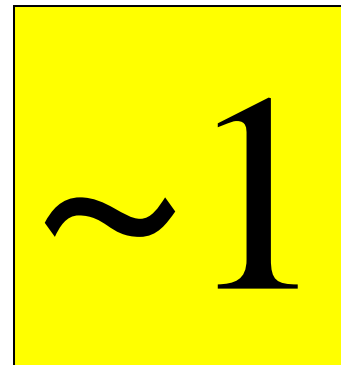
folium fissum

šķelta lapa

Polypodium vulgare

parastā saldsaknīte

folium partitum

dalīta lapa

pars
plūksna

folium partitum

dalīta lapa

Polypodium vulgare
parastā saldsaknīte

Polypodium vulgare

parastā saldsaknīte

folium

pinnatipartitum

plūksnaini

dalīta lapa

Ficus carica

vīģe

folium

palmatifidum

staraini

šķelta lapa

folium

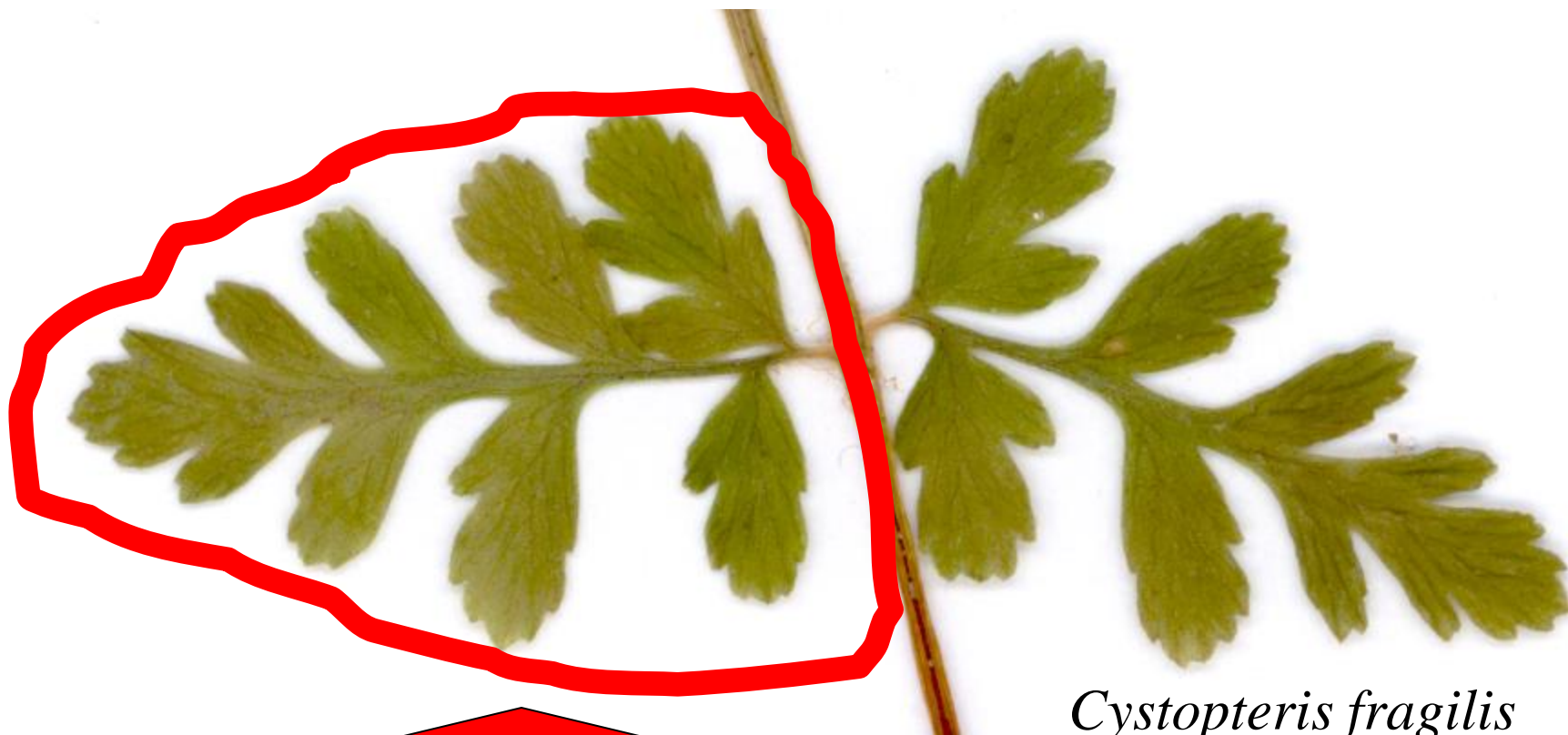
bipartitum

divkārt-

dalīta lapa

Cystopteris fragilis

trauslā pūslīšpaparde

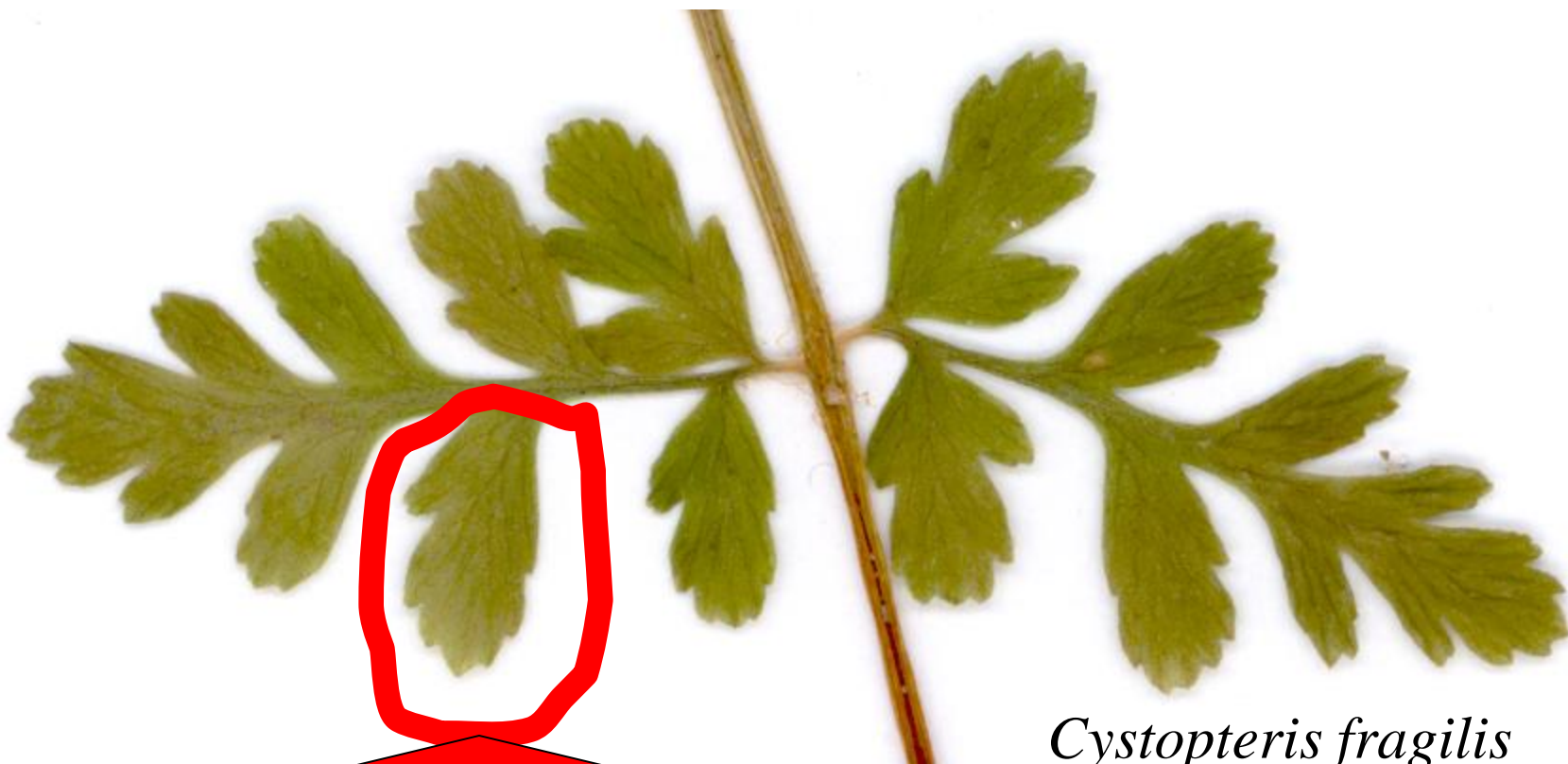
Cystopteris fragilis

trauslā pūslīšpaparde

pars

plūksna

Cystopteris fragilis
trauslā pūslīšpārde

particula

plūksniņa

*pars
plūksna*

Athyrium filix-femina

particula
plūksniņa

Athyrium filix-femina

particula minuta

sīkplūksniņa

Athyrium filix-femina

5.uzdevums. VIENKĀRŠAS LAPAS.

Sakārtojiet **angļu** – **latīņu** – latviešu terminu vārdnīcas fragmentu.

lobed leaf	<i>folium simplex</i>	dalīta lapa
parted leaf	<i>folium integrum</i>	plūksna
palmatifid leaf	<i>folium sinuatum</i>	vesela lapa
lobe	<i>folium incisum</i>	daivaina lapa
whole leaf	<i>folium lobatum</i>	staraini šķelta lapa
part	<i>lobus</i>	izgriezta lapa
simple leaf	<i>segmentum</i>	plūksnaini dalīta lapa
sinuate leaf	<i>folium partitum</i>	daiva
incised leaf	<i>pars</i>	jomaina lapa
segment	<i>folium pinnatipartitum</i>	vienkārša lapa
pinnately parted leaf	<i>folium palmatifidum</i>	segments

saliktas

lapas

folium compositum

salikta lapa

Lathyrus vernus

pavasara dedestiņa

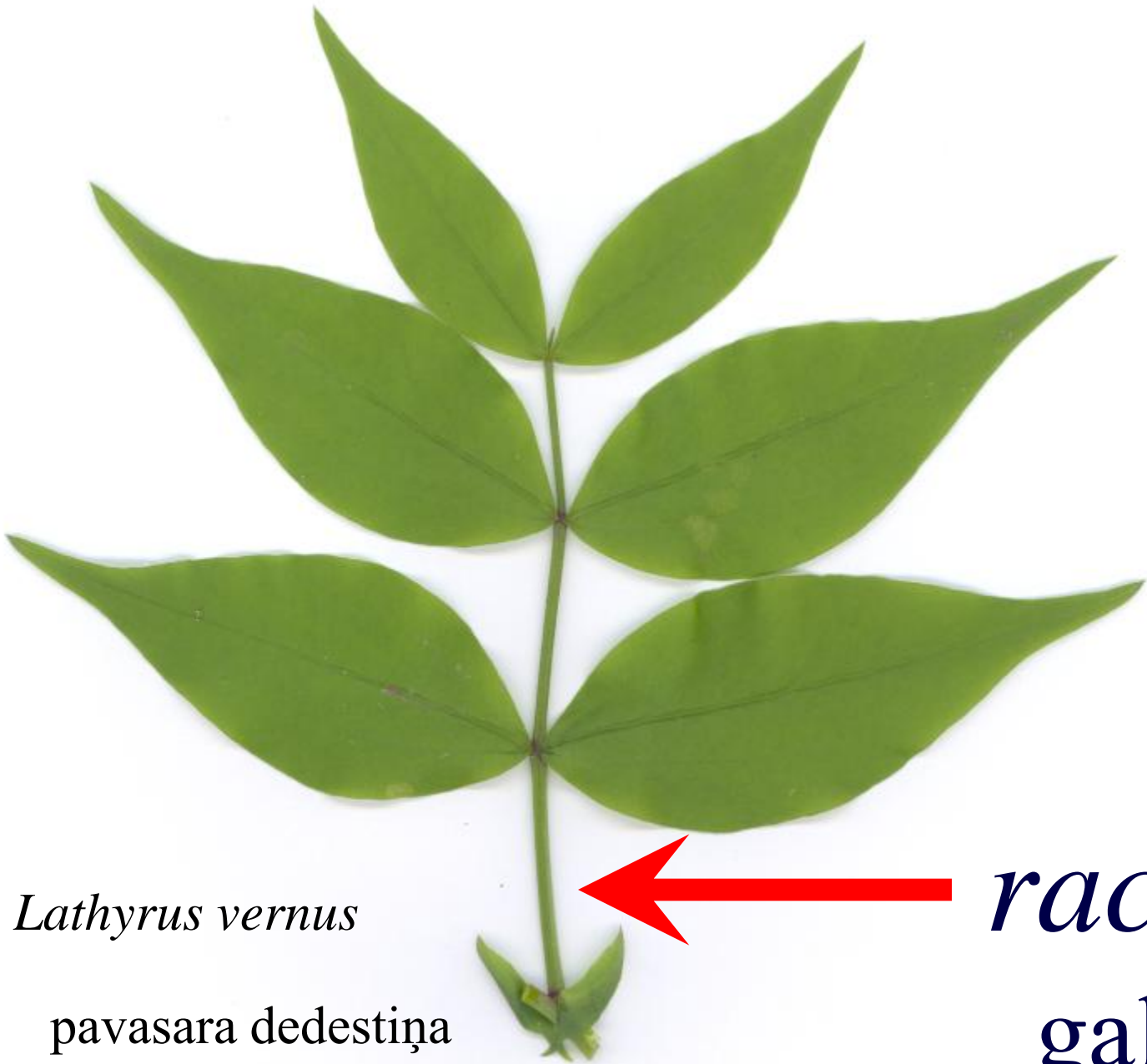

Lathyrus vernus

pavasara dedestiņa

foliolum
lapiņa

Lathyrus vernus

pavasara dedestiņa

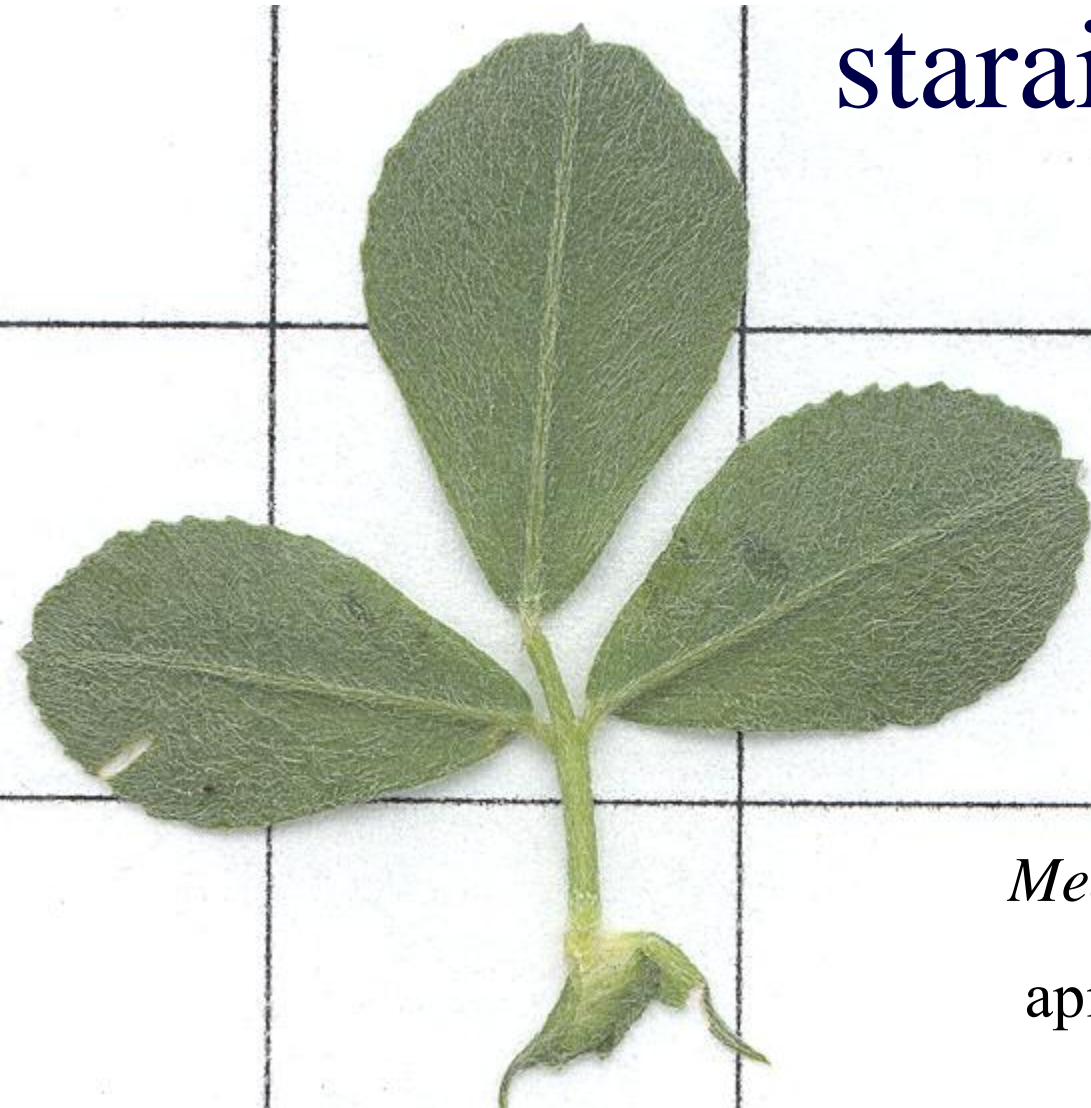

rachis

galvenā ass

folium palmatum

staraini salikta lapa

Medicago lupulina

apiņu lucerna

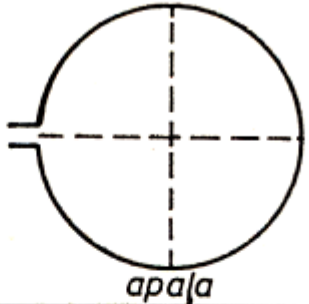
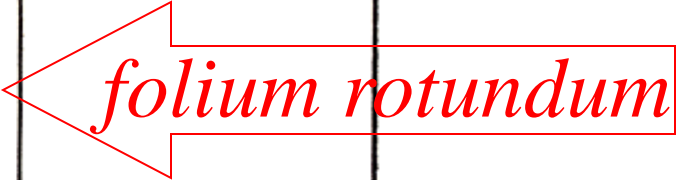
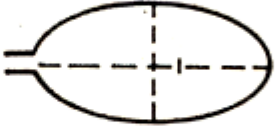

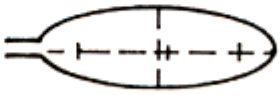

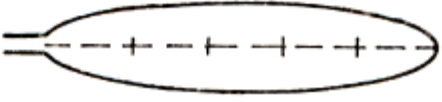

folium pinnatum
vienkārtpļūksnaina lapa

Vicia cracca
vanagu vīķis

lapas
plātnes
veids

figura folii

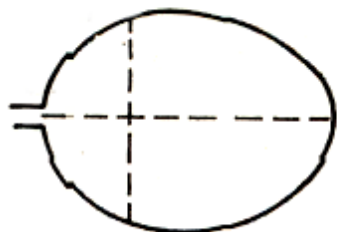
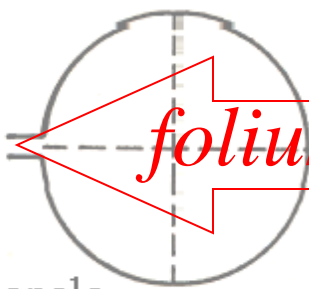
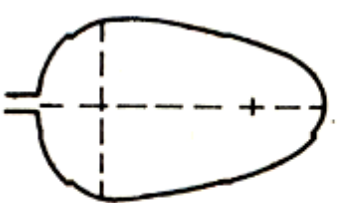
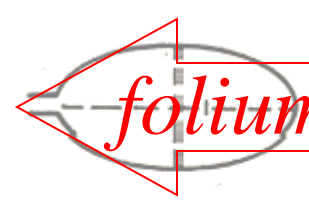

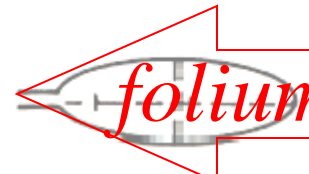
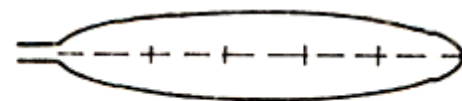
Lapas plātnes platākā daļa atrodas

	tuvāk pamatam	vidusdaļā	tuvāk galotnei
Garums lielāks par platumu	vienāds ar platumu vai nedaudz lielāks	 <p>apaļa</p>	 <p><i>folium rotundum</i></p>
	1,5 - 2 reizes	 <p>ovāla</p>	 <p><i>folium ellipticum</i></p>
	3 - 4 reizes	 <p>iegarena</p>	 <p><i>folium oblongum</i></p>
	vairāk nekā 5 reizes	 <p>lineāra</p>	 <p><i>folium lineare</i></p>

eliptiska

LAPAS PLĀTNES PLATĀKĀ DAĻA ATRODAS

GARUMA UN PLATUMA ATTIECĪBA

	TUVĀK PAMATAM	VIDUSDAĻĀ	TUVĀK GALOTNEI
~1:1	 plati olveida	 apala	
1,5...2:1	 olveida	 eliptiska	
3...4:1	 lancetiska	 iegarena	
>4:1	 lineāra		

folium late ovatum

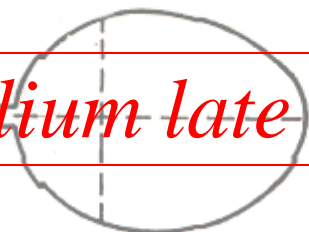
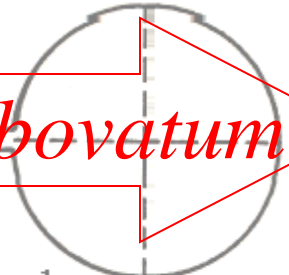
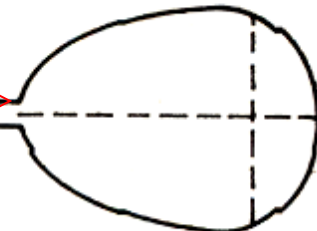

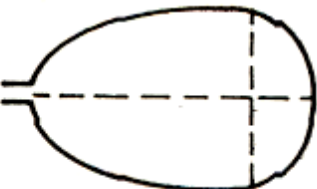

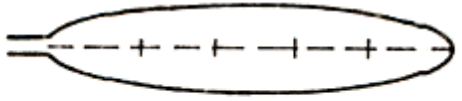
folium ovatum

folium lanceolatum

LAPAS PLĀTNES PLATĀKĀ DAĻA ATRODAS

GARUMA UN PLATUMA ATTIECĪBA

	TUVĀK PAMATAM	VIDUSDAĻĀ	TUVĀK GALOTNEI
1:1	 plati olveida	 apaļa	 plati otrādi olveida
1,5...2:1	 olveida	 eliptiska	 otrādi olveida
3...4:1	 lancetiska	 iegarena	 otrādi lancetiska
>4:1	 lineāra		

folium late obovatum

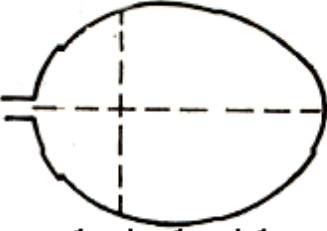
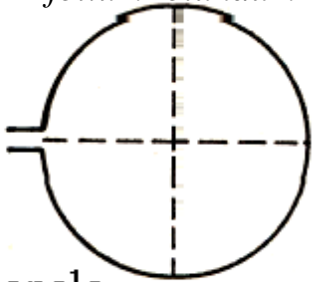
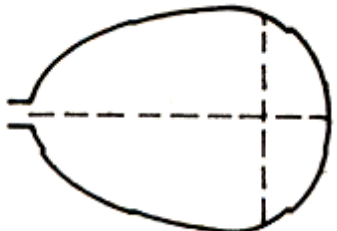
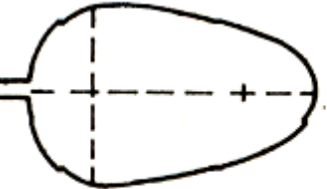
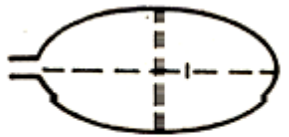
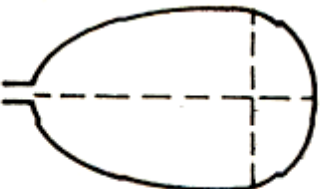

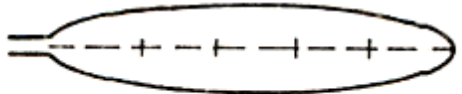
folium obovatum

folium obovato-lanceolatum

LAPAS PLĀTNES PLATĀKĀ DAĻA ATRODAS

GARUMA UN PLATUMA ATTIECĪBA

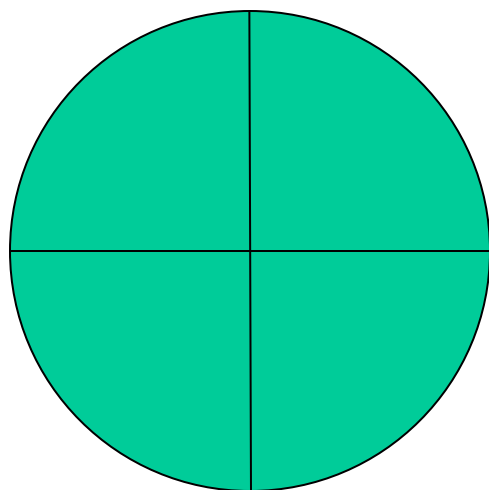
	TUVĀK PAMATAM	VIDUSDAĻĀ	TUVĀK GALOTNEI
~1:1	<p><i>folium late ovatum</i></p> <p>plati olveida</p>	<p><i>folium rotundum</i></p> <p>apaļa</p>	<p><i>folium late obovatum</i></p> <p>plati otrādi olveida</p>
1,5...2:1	<p><i>folium ovatum</i></p> <p>olveida</p>	<p><i>folium ellipticum</i></p> <p>eliptiska</p>	<p><i>folium obovatum</i></p> <p>otrādi olveida</p>
3...4:1	<p><i>folium lanceolatum</i></p> <p>lancetiska</p>	<p><i>folium oblongum</i></p> <p>iegarena</p>	<p><i>f. obovato-lanceolatum</i></p> <p>otrādi lancetiska</p>
>4:1	<p><i>folium lineare</i></p> <p>lineāra</p>		

citas

ģeometriskas

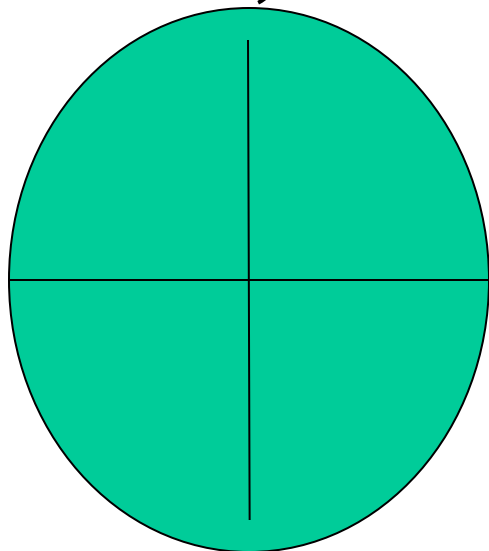
figūras

1

rotundum

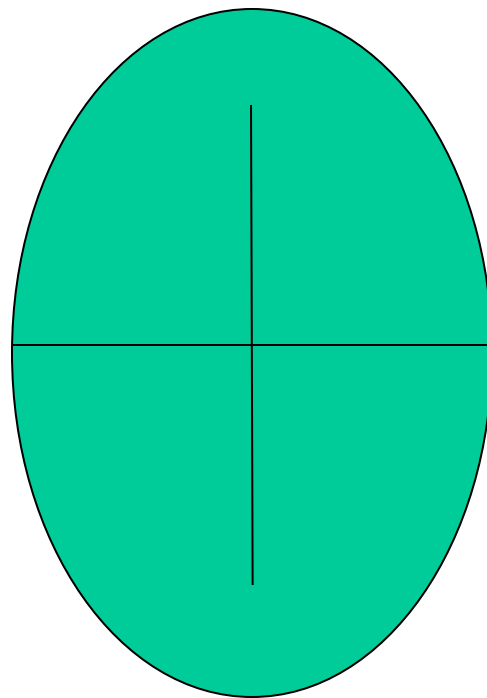
1,2

1

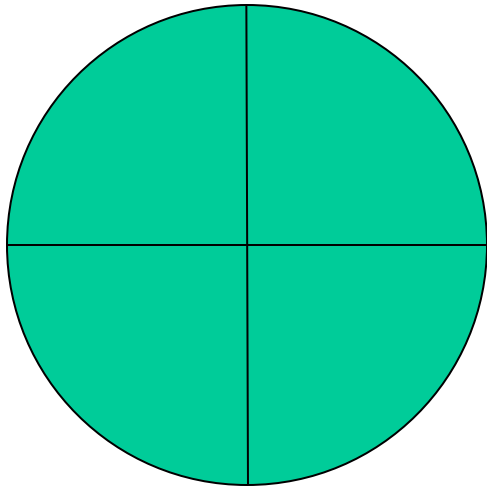
rotundatum

1,5...2

1

ellipticum

rotundum

peltatum

rhombeum – rombiska

triangulare – trīsstūrainā

quadrangulare – četrstūrainā

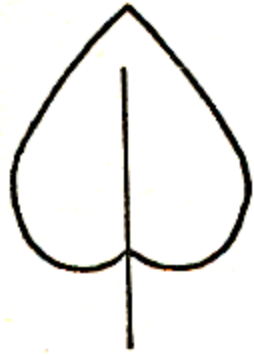
cuneatum – ķīļveida

veids pēc

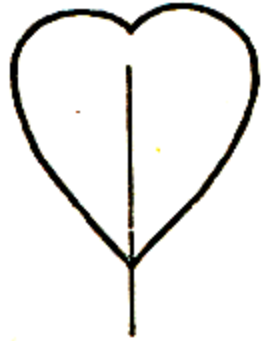
plātnes

pamata

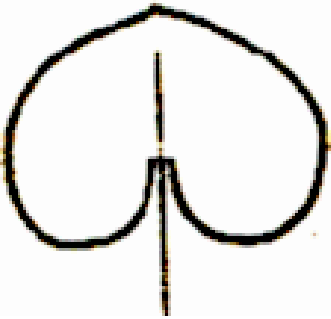
vai gala

cordatum – sirdsveida

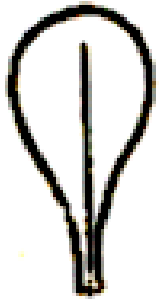

obcordatum – otrādi sirdsveida

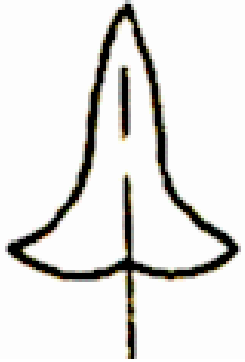

reniforme – nierveida

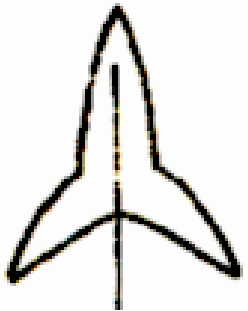

spathulatum – lāpstveida

hastatum – šķēpveida

sagittatum – bultveida

lineāru

lapu

veidī

tubiforme

stobrveida

Allium schoenoprasum

taeniatum

lentveida

Zostera maritima

parastā jūraszāle

acinaciforme

zobenveida

Iris pseudacorus

setaceum

sarveida

Nardus stricta

acerosum

adatveida

= skuja

Pinus sylvestris

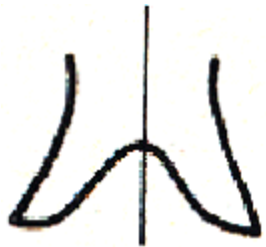
lapas
plātnes
pamats

basis folii

basis folii

cordata – sirdsveida

sagittata – bultveida

hastata – šķēpveida

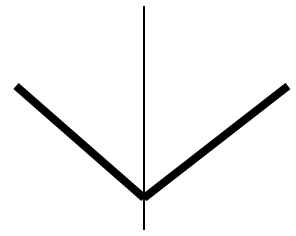

auriculata – ar austiņām

basis folii

cuneata – ķīļveida

laticuneata – plati ķīļveida

angustata – sašaurināts

basis folii

rotundata – noapaļots

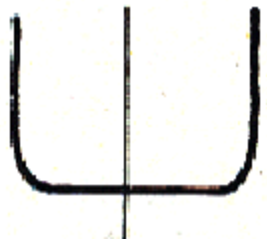
obtusa – strups

acuta – smails

basis folii

truncata – nošķelts

attenuata – izstiepti
sašaurināts

inaequilateralis –
nevienādmalu

lapas
plātnes
gals

apex folii

apex folii

truncatus – nošķelts

rotundatus – noapaļots

obtusus – strups

apex folii

acutus – *smails*

acuminatus – *nosmailots*

cuspidatus –
gari nosmailots

apex folii

 apiculatus – pēkšņi smails

mucronatus –

 dzeloņsmails

aristatus – akotains

apex folii

 retusus – iespiests

 emarginatus – asi jomains

 erosus –
nevienādi izrobots

lapas
plātnes
mala

margo folii

margo folii

integer – vesela

repandus – sekli jomaina

emarginatus – asi jomaina

erosus – izrobota

margo folii

revolutus – ieritināta

involutus – uzritināta

margo folii

dentatus – zobaina

duplicato-dentatus – divkārtzobaina

aculeato-dentatus – dzeloņaini zobaina

inaequidentatus – nevienādzobaina

margo folii

crenatus – rantaina

duplicato-crenatus – divkārtrantaina

acute-crenatus – smaili rantaina

inaequicrenatus – nevienādrantaina

margo folii

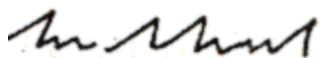
serratus – zāģzobaina

duplicato-serratus – divkārtzāģzobaina

aculeato-serratus – dzeloņaini zāģzobaina

inaequiserratus – nevienādzāģzobaina

6. uzdevums. LAPAS ATTĒLS un APRAKSTS.
Nofotogrāfējiet lapas attēlu. Un aizpildiet sekojošo
veidlapu.

6. uzdevuma turpinājums. Ievietojiet lapas (lapiņas) attēlu.

Atstājiet atbilstošu latīņu terminu; Pievienojiet pareizu latviešu terminu.

vieta
attēlam

LATĪŅU

Species: .....

folium simplex, folium compositum

*folium integrum, folium incisum,
foliolum integrum, foliolum incisum*

Folium (foliolum) sinuatum, lobatum, fissum, partitum

*Figura folii. Folium (foliolum) rotundum, ellipticum,
oblongum, lineare, late ovatum, ovatum, lanceolatum,
late obovatum, obovatum, obovato-lanceolatum, rotundatum,
peltatum, rhombeum, triangulare, quadrangulare, cordatum,
obcordatum, cuneatum, tubiforme, taeniatum, acinaciforme,
setaceum, acerosum, reniforme, spathulatum, hastatum,
sagittatum*

*Basis cordata, sagittata, hastata, cuneata, rotundata,
obtusata, acuta, angustata, attenuata, truncata, auriculata,
inaequilateralis*

*Apex rotundatus, obtusus, acutus, acuminatus, cuspidatus,
apiculatus, mucronatus, aristatus, retusus, emarginatus,
truncatus, erosus*

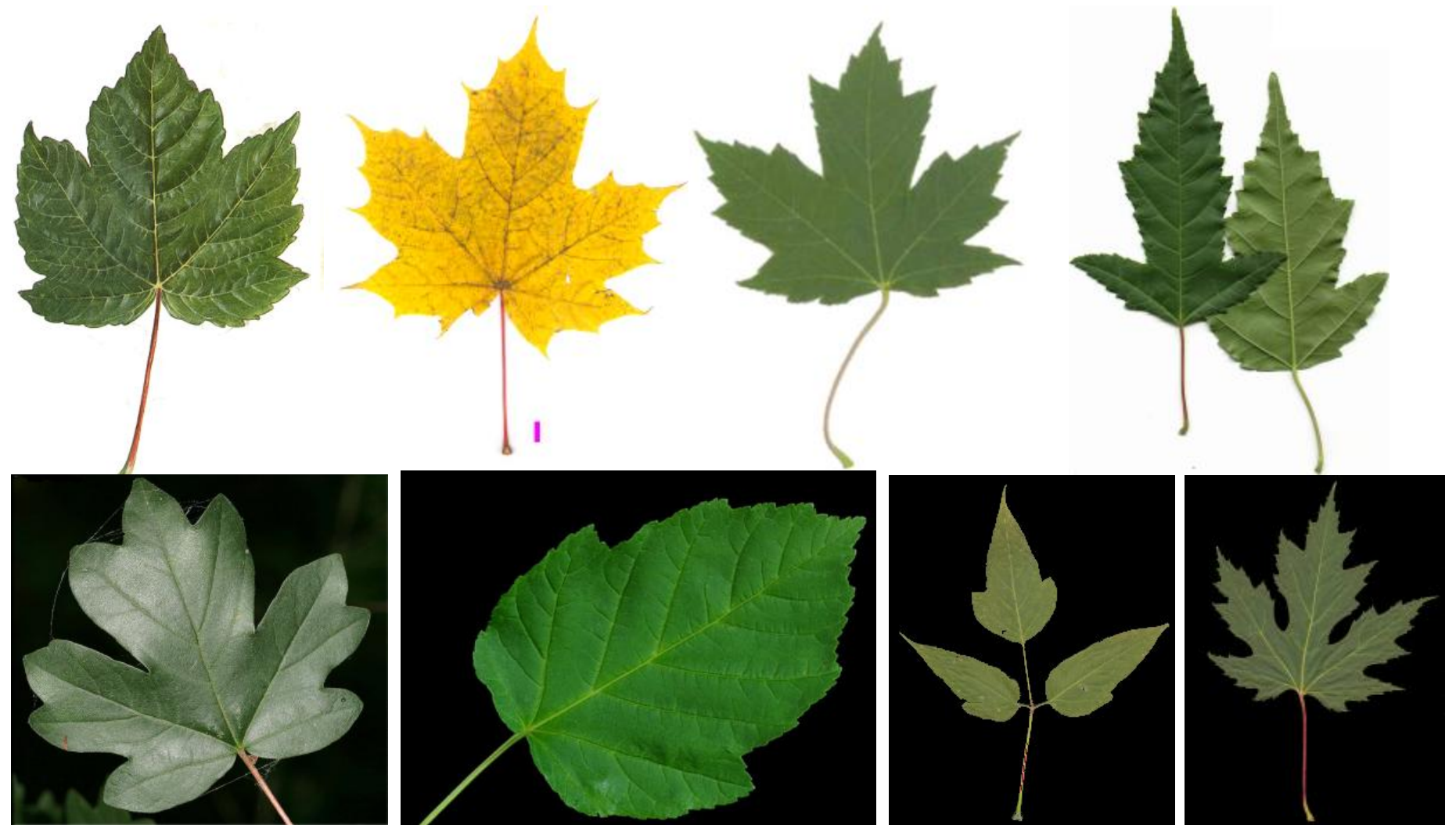
Margo integer, undulatus, crispus, revolutus, involutus, emarginatus, repandus, erosus, dentatus, duplicato-dentatus, aculeato-dentatus, ciliato-dentatus, denticulatus, remote dentatus, inaequidentatus, crenatus, duplicato-crenatus, crenulatus, acute-crenatus, truncato-crenatus, grosse crenatus, inaequicrenatus, serratus, duplicato-serratus, serrulatus, remote serratus, aculeato-serratus, grosse serratus, unaequiserratus

LATVIEŠU

7.uzdevums. KĻAVU LAPAS. Pēc lapu maksimāli saīsinātajiem aprakstiem katram attēlam pierakstiet sugas nosaukumu.

1. Lapai ir 5 segmenti – *Acer saccharinum* – sudrabkļava.
2. Lapa sastāv no 3 lapiņām – *Acer negundo* – ošlapu kļava.
3. Lapai ir 3 segmenti un 2 daivas; segmentu gali gali nosmailoti; plātnes pamats sirdsveida – *Acer platanoides* – aslapu (parastā) kļava.
4. Lapai ir 3 segmenti un 2 jomas; segmentu gali gali nosmailoti; plātnes pamats nošķelts – *Acer saccharum* – cukura kļava.
5. Lapai ir 3 segmenti un 2 daivas; segmentu gali strupi – *Acer campestre* – lauku kļava.
6. Lapai ir 3 segmenti un 2 jomas; segmentu gali nosmailoti – *Acer pseudoplatanus* – kalnu kļava.
7. Lapa vesela vai ar 2 jomām – *Acer tataricum* – Tatārijas kļava.
8. Lapai 3 segmenti – *Acer ginnala* – krastu kļava.

7.uzdevums. KĻAVU LAPAS. Pēc lapu maksimāli saīsinātajiem aprakstiem katram attēlam pierakstiet sugas nosaukumu.

2LD_Vards.ppt

Lapa_pdf

Lappa

folium